

N O T A T K A

z posiedzenia Komisji Spraw Emigracji i Łączności z Polakami za Granicą

Data posiedzenia: 4 marca 2014 r.

Nr posiedzenia: 55

Posiedzeniu przewodniczyła: zastępca przewodniczącego komisji Barbara Borys-Damięcka.

Porządek posiedzenia: 1. Informacja o sytuacji polityczno-gospodarczej Białorusi oraz o aktualnej sytuacji mniejszości polskiej na Białorusi.

W posiedzeniu uczestniczyli: – senatorowie członkowie komisji: Łukasz Abgarowicz, Barbara Borys-Damięcka, Leszek Czarnobaj, Mieczysław Gil, Stanisław Gogacz, Marek Konopka, Janina Sagatowska, Piotr Zientarski,

– goście:

– Ministerstwo Spraw Zagranicznych:

- podsekretarz stanu Katarzyna Pełczyńska-Nałęcz,
- wicedyrektor Departamentu Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą Jacek Junosza-Kisielewski,
- wicedyrektor Departamentu Wschodniego Konrad Pawlik,

– Związek Polaków na Białorusi:

- prezes Mieczysław Jaśkiewicz,

– TV Bielsat:

- dyrektor Agnieszka Romaszewska-Guzy,

– Fundacja „Pomoc Polakom na Wschodzie”:

- prezes Janusz Skolimowski.

Przebieg posiedzenia:

Ad 1. Prezes Związku Polaków na Białorusi Mieczysław Jaśkiewicz poinformował o aktualnej sytuacji mniejszości polskiej na Białorusi. Przedstawił działalność Związku Polaków na Białorusi, opierającą się przede wszystkim na krzewieniu oświaty i kultury polskiej. Zwrócił uwagę na trudności związane z nauczaniem języka polskiego, w tym na niewystarczające środki na rozwijanie punktów nauczania języka polskiego, niewielką liczbę nauczycieli delegowanych z Polski, brak wynagrodzenia za pracę lokalnych nauczycieli języka polskiego oraz niedobór podręczników i literatury w języku polskim. Jak poinformował prezes Mieczysław Jaśkiewicz, młodzież polskiego pochodzenia na Białorusi jest bardzo zainteresowana nauką języka polskiego, m.in. ze względu na możliwość studiowania w Polsce. Związek Polaków na Białorusi współpracuje z organizacjami pozarządowymi w Polsce oraz z polskimi samorządami lokalnymi w zakresie organizacji letnich pobytów dzieci i młodzieży w Polsce oraz szkoleń dla działaczy. Opiekuje się także polskimi miejscami pamięci narodowej na Białorusi. Jednym z priorytetów jest zachowanie jedności wśród Polaków i osób polskiego

pochodzenia na Białorusi.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Katarzyna Pełczyńska-Nałęcz poinformowała, że obecnie obserwuje się nieznaczne osłabienie represji wobec mniejszości polskiej na Białorusi, choć, jak podkreśliła, sytuacja jest daleka od satysfakcjonującej. Głównym zadaniem MSZ jest wspieranie społeczności polskiej na Białorusi w zakresie dostępu do polskiej oświaty. W 2014 r. resort przeznaczył na ten cel 1,3 mln zł, które w ramach konkursu otrzymała Fundacja „Pomoc Polakom na Wschodzie”. Na Białorusi funkcjonuje niespełna dwieście punktów nauczania języka polskiego oraz trzy publiczne szkoły białoruskie z wykładowym językiem polskim. Ze względu na restrykcje ze strony białoruskiej, w ciągu dziewięciu lat znacznie zmniejszyła się liczba nauczycieli języka polskiego – w tej chwili przebywa na Białorusi czterech nauczycieli z Polski. W najbliższym czasie planowane jest podpisanie dwustronnej umowy oświatowej, której wdrożenie powinno wpłynąć na poprawę realizacji prawa dostępu mniejszości polskiej na Białorusi do edukacji w języku polskim.

Dyrektor TV Bielsat Agnieszka Romaszewska-Guzy omówiła misję i sytuację finansową TV Bielsat. TV Bielsat jest skierowana do społeczeństwa białoruskiego, w tym również do mniejszości polskiej. Jej celem jest promowanie kultury polskiej i pozytywnych relacji dwustronnych. Według przeprowadzonych w 2013 r. badań ankietowych, TV Bielsat ogląda ponad 12% mieszkańców Białorusi. W opinii dyrektor Agnieszki Romaszewskiej-Guzy jest to dobry wynik, biorąc pod uwagę to, że TV Bielsat jest telewizją satelitarną. TV Bielsat jest finansowana głównie przez resort spraw zagranicznych.

W trakcie dyskusji senator Janina Sagatowska podziękowała Związkowi Polaków na Białorusi za wieloletnią działalność na rzecz mniejszości polskiej. Senator dopytywała również o sytuację mniejszości polskiej w kontekście powołania Forum Polskich Inicjatyw Lokalnych w Brześciu.

Senator Stanisław Gogacz interesował się sytuacją urzędników polskiego pochodzenia na Białorusi, których reżim zmusza do zrzeczenia się Karty Polaka pod groźbą utraty pracy.

Senator Barbara Borys-Damińska zaproponowała, by TV Bielsat uwzględniła w swojej ofercie program nauczania języka polskiego.